

ZPRAVODAJ

ekologických nevládních
organizací

ENVIRONMENTALISTŮV ROK

Chlazení havarovaných jaderných reaktorů ve Fukušimě se podařilo zajistit až po devíti měsících, osmdesát tisíc evakuovaných Japonců marně čeká na návrat domů, do moře uniká radioaktivita a není známo, kam bezpečně a trvale uložit hromady radioaktivních trosek. Německo potvrdilo své jedenáct let staré rozhodnutí odejít z jaderné energetiky do roku 2022 a představilo konkrétní plán stoprocentního přechodu na obnovitelné zdroje do poloviny století. Dánsko bude zcela obnovitelné už v roce 2035.

Bývalý vysoký představitel společnosti ČEZ napsal návrh české energetické koncepce do roku 2060 a nastoupil jako příslušný náměstek na Ministerstvo průmyslu a obchodu. Návrh koncepce počítá s až devadesátiprocentním podílem jaderných elektráren na produkci české elektřiny, do kterých dovážíme palivo výhradně z Ruska. Prezident Medveděv na Pražském hradě opakovaně jednal s prezidentem Klausem. S částečnou výjimkou Prahy platil v České republice stop stav na připojování fotovoltaických panelů k elektrické síti. Sněmovna schválila zákon, který zavádí byrokratické překážky rozvoji domácích obnovitelných zdrojů energie. Dominantní český výrobce elektřiny a další bohaté energetické firmy na návrh ministra Chalupy dostaly **zdarma emisní povolenky** v hodnotě téměř padesáti miliard korun. Vláda lidem zvýšila daň z přidané hodnoty za topení dřevem a peletkami.

Přibýlo zdraví nebezpečných smogových situací, zejména na Ostravsku a Ústecku. Zatímco v Berlíně, Hamburku či Lipsku nesmějí staré automobily s enormně kouřícími výfuky do centra, díky liknavosti politiků a odporu prezidenta Klause se budou moci česká města bránit smogu až koncem příštího roku. V roce 2012 bude snad schválen nový zákon o ochraně ovzduší připravený v roce 2009. Ministerstvo zdravotnictví oznámilo, že čtvrt milionu obyvatel České republiky je vystaveno nadměrnému hluku, který pochází především ze silniční dopravy. Ústecké krajské zastupitelstvo schválilo zachování limitů těžby uhlí ve svých zásadách územního rozvoje. Náměstek hejtmanky kraje následně vznesl a krajská rada podpořila písemný požadavek vlády, aby limity prostřednictvím návrhu nové Státní energetické koncepce zrušila. Ústecký krajský úřad také povolil na skládce u Litvínova šest let skladovat upravené toxické kaly z chemičky Ostramo, i **přes odpor veřejnosti** je hodlá spalovat cementárna v Čížkovicích u Litoměřic. Úspěšně pokračovaly kontroverzní tendry na správu státních lesů, dostavbu Temelína či likvidaci starých ekologických zátěží.

Po letošní výměně koalice na pražské radnici oznámila TOP 09, že napříště by chtěla místa v dozorčích radách městských podniků obsazovat lidmi „se vztahem k příslušnému oboru“. Nové vedení Ministerstva životního prostředí dále důsledně propouštělo nestranické odborníky a přijímalo ty s opačnou kvalifikací. Mladá fronta Dnes oznámila, že ministr Chalupa onemocněl *cedulitidou*. MŽP opět neschválilo dva roky připravenou vyhlášku, která by omezila kácení bez povolení a bez náhrady v alejích a parcích. Parlament zahájil projednávání zákona, který umožní libovolné kácení všech stromů podél silnic. Nový ředitel Národního parku Šumava prohlásil, že „*po určité době a na určitých místech nebude vůbec brát vážně zákon o ochraně přírody*“ a následně dostal svým slovům. V reakci na následné protesty veřejnosti proti nelegálnímu kácení a také nelegálnímu zásahu policie na Šumavě prezident Václav Klaus oznámil, že environmentalismu se bojí víc než [Al-Káidy](#).

MŽP otevřelo a **následně zrušilo dialog** s odborníky o novém zákonu o NP Šumava. Půlroční zpoždění ministerstva při vyhlášení dotačního řízení způsobilo, že po padesáti letech pro nedostatek financí zřejmě skončí prestižní vědecký časopis Kvalita ovzduší. Opět nebyl předložen potřebný nový zákon o odpadech. MŽP přijalo žádosti o miliardové dotace na tři nové spalovny. Vedení MŽP oznámilo, že v příštím roce provede audit svých činností a předloží návrh zákona, kterými některé z nich zruší. Podle květnového průzkumu CVVM hodnotilo činnost MŽP v ochraně životního prostředí pozitivně 40% a činnost ekologických organizací 62% respondentů.

Ubylo úrodné půdy. Intervence ekologických organizací zabránila hospodářskému výboru Poslanecké sněmovny „přilepit“ k nesouvisejícímu zákonu výjimku z placení za zábor půdy pro logistické a průmyslové komplexy, dálnice a vedení vysokého napětí. Nevládní organizace a právní experti prosadili přepracování novely stavebního zákona a prozatím tak zabránili radikálnímu omezení účasti veřejnosti na rozhodování o stavbách s významnými dopady na zdraví a prostředí. Již sedmým rokem mají podniky povinnost zveřejnit, kolik škodlivých látek ročně vypouštějí do ovzduší, vody, půdy a odpadů. Ministerstvo průmyslu a obchodu předložilo **návrh na utajení** velké části těchto informací.

Zemřel ex-prezident Václav Havel a známý ochránce přírody Leo Košťál. *"Bez životadárného zázemí pestře strukturované občanské společnosti politické strany i vrcholné politické instituce státu chřadnou, ztrácejí elán, novou krev i nápady, aby se posléze proměňovaly v nezajímavé a do sebe uzavřené hloučky politických profesionálů, kteří si téměř vystačí sami."*, řekl Václav Havel politikům v roce 1999. Ramsarská úmluva letos oslavila čtyřicátiny, celoevropská konference ministrů životního prostředí v Dobříši, česká pobočka Greenpeace a časopis Sedmá generace dvacáté a Arnika desáté výročí existence.

Daniel Vondrouš, Zelený kruh

CO SE DĚJE?

Nesehnutí: [Soud: životní prostředí je důležitější než zájmy Bauhausu](#)

Městský soud v Praze [zamítl žádost](#) autorizovaného inspektora Teigisera o zrušení odkladného účinku žaloby na pokoutně vydaný certifikát ke stavbě Bauhausu v Brně-Ivanovicích. Dále tak platí zákaz kolaudace a otevření hypermarketu. Soud odmítl argument, že zprovozněním Bauhausu nebudou poškozena práva žalobců a žalobkyň. Veřejný zájem na ochraně životního prostředí je podle soudu důležitější než ekonomické zájmy firmy Bauhaus.

Ekologické organizace Zelený kruh, Ekologický právní servis, Greenpeace, Hnutí DUHA, Kořeny, Calla, CDE a CEE Bankwatch Network v otevřeném dopise **vyzývají předsedy stran vládní koalice, aby splnili svůj závazek legislativně zajistit územní limity těžby uhlí**, odmítli špatný Kocourkův návrh energetické koncepce a připravili její moderní podobu. Vítají jasné vyjádření premiéra Nečase, že jeho vláda neschválí žádný dokument, který by předpokládal prolomení územních limitů. Více v [tiskové zprávě](#). Otevřený dopis [ZDE](#).

Společná tisková zpráva Greenpeace ČR, o.s. Kořeny a Arniky: [Kaly: Chalupův úřad posvětil nezákonné rozhodnutí kraj](#)

Ministerstvo životního prostředí promarnilo svou šanci zvrátit vývoj navážení nebezpečných odpadů z ostravských ropných lagun do severních Čech, kde mají být [spáleny v cementárně](#).⁽¹⁾ Ministerstvo posvětilo rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje a zamítlo odvolání organizace Greenpeace, sdružení Kořeny a Arnika, které byly v řízení o navážení odpadů opominuty.⁽²⁾ Všechny dotčené organizace považují jak rozhodnutí kraje, tak rozhodnutí ministerstva za nezákonná, a připravují proto podání žaloby. Ministerstvo životního prostředí tímto krokem převzalo spoluzodpovědnost za hazard se životním prostředím již tak zatíženého severu Čech.

Arnika a Zelený kruh: [Vláda schválila novelu stavebního zákona - bez většího omezení práv občanů](#)

Vláda ve středu 21. prosince schválila mírné omezení účasti veřejnosti na rozhodování o stavbách, naopak navrhla průhlednější činnosti

autorizovaných inspektorů. Schválila totiž přepracovaný návrh novely stavebního zákona a dalších předpisů a poslala je do parlamentu. Zachování práv a kontrolu inspektorů požadovaly ekologické organizace, právní experti a expertky i Legislativní rada vlády. Současný děravý zákon umožňující pokoutně vydávání stavebních certifikátů soukromými inspektory opakovaně kritizoval ombudsman.

Arnika: [Co dostanou stromy u silnic pod stromeček? Snazší kácení.](#)

Právní ochrana dřevin může být po novém roce výrazně oslabena. Před Vánoci poslanecká sněmovna schválila v prvním čtení [novelu zákona o pozemních komunikacích a zároveň zákona o ochraně přírody](#), která omezuje ochranu dřevin u silnic. Na návrh Ministerstva dopravy by zákon vrátil silničářům již jednou odejmutou výjimku kácet dřeviny u silnic bez povolení. Po té, co zmizelo od českých silnic [přes sto tisíc stromů](#), poslanci tuto výjimku silničářům v roce 2009 odebrali. Dnes jí chtějí opět vrátit.

Hnutí DUHA: [Škola občanské iniciativy naučí mladé lidi, jak se zapojit do řešení problémů ve svém okolí](#)

Česko-Slovenská škola občanské iniciativy spočívá v sérii vzdělávacích akcí, kde se mladí lidé naučí plánovat a vést veřejné kampaně, psát grantové žádosti, pracovat s klasickými i novými médii, koordinovat dobrovolníky apod. Součástí projektu, jehož první část se uskutečnila v polovině prosince v Krásensku u Brna, bude i série besed s osobnostmi veřejného života, například se signatářkou Charty 77 a publicistkou Petruškou Šustrovou nebo bývalým místopředsedou vlády Martinem Bursíkem.

Arnika: [Města a obce mohou výrazně zvýšit recyklaci odpadů a ještě na tom ušetřit, ukázala studie Arniky](#)

Sdružení Arnika zveřejnilo výsledky případové studie nakládání s odpady na příkladu menšího jihočeského města, která ukazuje, že města a obce v České republice mohou výrazně zvýšit recyklaci odpadů a ještě na tom ušetřit. Příklad Zlivi ukazuje, že již dnes lze vytrídřit přes 100 kg

surovin na 1 obyvatele a zároveň mít nízké náklady na odpadové hospodářství.

Calla: [Lyžařský areál na Hraničnicku by zničil chráněnou přírodu](#)

Calla zaslala jihočeskému krajskému úřadu nesouhlasné vyjádření k plánům na stavbu lanovky a sjezdovky na šumavský Hraničnick v rámci hodnocení vlivů tohoto záměru na životní prostředí. Kromě vysoce kapacitní lanovky mezi Klápour a vrcholem Hraničnicku, která má přepravit 1540 až 2700 osob za hodinu, restaurace a rozhledny na vrcholu, je nově naplánována i sjezdovka s umělým zasněžováním. Hodnotitelé sami dospěli k závěrům o významných dopadech na chráněnou přírodu.

Děti Země: [Výdaje za přípravu dvou staveb na Labi utajené vzrostly](#)

Podle zjištění Děti Země hodlá Ředitelství vodních cest ČR v rámci úsporných opatření státního rozpočtu letos utratit dvakrát více veřejných prostředků na přípravu jezu v Děčíně a téměř třikrát více na plavební kanál u Přelouče, než byl původně schválený rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury. Vyplývá to z aktuálního stavu čerpání těchto peněz, podle kterého je pro jez rezervováno téměř 69 mil. Kč a pro kanál více než 12 mil. Kč. Zvýšení o 41 mil. Kč je podle Děti Země neodůvodněné a netransparentní.

Greenpeace: [Facebook přechází na obnovitelné zdroje](#)

Kampaň Greenpeace za ozelenění Facebooku, k níž se přidalo přes 700 000 lidí z celého světa, přináší po 20 měsících výsledky! Ve čtvrtek 15. prosince Facebook zveřejnil svůj cíl přejít na čistou energii z obnovitelných zdrojů. Vzkaz dodavatelům energie je jasný: investujte do obnovitelných zdrojů a odeberte si uhlí ze svých přátel.

[Občanské iniciativy a neziskové organizace v Moravskoslezském kraji se spojují v boji za lepší ovzduší](#)

Zástupci šesti občanských iniciativ a neziskových organizací z Moravskoslezského kraje podepsali v pondělí 12. prosince deklaraci o vzájemné spolupráci a podpoře při zkvalitňování životního prostředí (především ovzduší) v kraji. Deklarace byla podepsána těmito organizacemi (v abecedním pořadí): Arnika, Čisté nebe o.p.s., Frygato-EKO, o. s. OPS, Pozitivní projekty o. s. a Zelená pro Vratimov o. s. Vznik této neformální koalice je vyústěním předchozí spolupráce jednotlivých iniciativ a vychází z potřeby spojit síly a propojit aktivity zaměřené na zlepšení stavu ovzduší a ekologických zátěží v regionu.

Oživení: [Zpráva o boji proti korupci v ČR za rok 2011: Změna je možná](#)

U příležitosti Mezinárodního dne boje proti korupci vydává Oživení i v tomto roce stručnou zprávu o dosažených úspěších na poli boje proti korupci. Chce tak připomenout, že na pozadí velkých korupčních skandálů a zásadních systémových problémů se stále častěji objevují příklady dobré praxe, které je možné rozvíjet, napodobit a podporovat. Zpráva obsahuje výčet důležitých pozitivních počinů z různých oblastí veřejného života, ať již jde o pokroky v legislativní oblasti, v oblasti politické kultury, v oblasti fungování justice a spravedlnosti nebo aktivit obcí, občanů a firem.

Calla ve spolupráci s Hnutím DUHA spustila nový portál o jaderné energetice www.temelin.cz. Pomocí aktuálních článků i souboru faktických informací chceme zvědavému čtenáři nabídnout reálné informace o stavu atomové energetiky, vtáhnout do české diskuze evropský kontext zcela odlišného vnímání potřeby pokrývání energetických potřeb i vnést střízlivý pohled na ekonomiku nukleárních elektráren, jadernou bezpečnost či stále nevyřešenou problematiku vysoceradioaktivního odpadu.

Legislativa

Ohrožení pro stromy podél silnic

Poslanecká sněmovna se zabývá novelou zákona o pozemních komunikacích, která ale také mění zákon o ochraně přírody a krajiny. Podle tohoto návrhu mají mít **správci silnic opět možnost odstraňovat dřeviny rostoucí podle silnic bez povolení**. Tato situace panovala v České republice do roku 2009 a byla považována za neudržitelnou. Pokud bude nova úprava schválena, nevydrží přísnější režim kácení ani celé tři roky.

Schůze

Další řádná schůze poslanecké sněmovny bude zahájena 31. ledna. Její program zatím nebyl zveřejněn. Schůze senátu bude zahájena 11. ledna.

Na schůzi poslanecké sněmovny budou projednávány následující předpisy:

- Návrh Plzeňského kraje na [zákon o NP Šumava](#). Návrh zákona trpí řadou formálních ale i obsahových vad. Pro přírodně mimořádně hodnotné území NP Šumava by takový předpis nezajistil odpovídající úroveň ochrany, nejsou respektovány standardy běžné v zahraničních právních úpravách středoevropských národních parků ani doporučení Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN), nejsou dodrženy ani mezinárodní závazky ČR. Vláda k zákonu přijala negativní stanovisko. Zákon leží v PSP již od září a ještě nebyl projednán v 1. čtení, i na této schůzi ho poslanci vyřadili z programu. Možná ale na jeho projednání dojde, pokud se MŽP rozhodne předložit k němu svůj komplexní pozměňovací návrh.
- Vládní návrh, kterým se mění [zákon o pozemních komunikacích](#). V souvislosti s úpravou mýtného navrhuje nepříznivě změnit nedávno měněný režim kácení stromořadí podél silnic. Stromy bude možné kácet bez povolení, bude stačit ohlášení předem. Výjimkou jsou pak stromy rostoucí ve stromořadí, na které se tento režim nevztahuje.
- Vládní návrh [zákona o posuzování vlivů na životní prostředí](#). Vzhledem k tlaku zahájeného infringementu byl návrh schválen již v prvním čtení a ten samý den i zaslán senátu. Obsahem novely je pouze rozšíření možnosti napadnout žalobou i procesy, které začali před účinností novely upravující tuto zvláštní žalobní legitimaci, tj. před prosincem 2009. Novelizace nebude mít na běžnou praxi vliv.
- Vládní návrh zákona [o podporovaných zdrojích energie](#). Negativní návrh, který odmítá podporovat OZE překračující národní plán. Návrh byl již schválen ve 3. čtení a včetně schválení některých z několika desítek stran pozměňovacích návrhů, které již byly zapracovány. Tisk byl odeslán do senátu a přikázán k projednání výborem pro hospodářství a výbore pro místní rozvoj. Po jejich zapracování, bude tisk odeslán do senátu.
- Zbrusu nový zákon [o ochraně ovzduší](#) a [látkách, které poškozují ozonovou vrstvu](#) by měl vyřešit současné překračování limitních hodnot emisí, které se již nedaří dále snižovat. Nadměrné znečištění má negativní dopad na lidské zdraví a navíc vystavuje Českou republiku riziku sankcí ze strany Evropské unie. Nový zákon proto optimalizuje programové nástroje (Národní program snižování emisí ČR, programy ke zlepšení kvality ovzduší v zónách a aglomeracích). Vůči jednotlivým zdrojům posiluje individuální přístup, včetně zohlednění místních podmínek prostřednictvím emisních stropů. Návrh zpřísňuje emisní limity, technické požadavky i revise poplatků pro jednotlivé zdroje. K zákonu byly ve výborech podány velmi sporné pozměňovací návrhy. Nový zákon o ochraně ovzduší byl nakonec take jednomyslně vyřazen z programu. **Důvodem může být slibovaná účinná kontrola domácích topenišť proti případnému spalování odpadků.** Podle dosud zveřejněných informací by starosta obce dával podnět k provedení kontroly, kterou by prováděla obec s rozšířenou působností.

Komplexní pozměňovací návrh, které by kontrolu domácích topenišť upravil, ale ještě nebyl předložen.

- Nový **občanský zákoník** upravuje i občanská sdružení (nově spolky), nadace i veřejnou prospěšnost. Současná podoba návrhu byla právě ve výše zmíněných oblastech zásadně změněna a je pro neziskový sektor příznivější než verze předchozí. Úprava spolků je mnohem podrobnější než to bylo doposud, ale většina z ustanovení jsou dispozitivní, občanská sdružení proto budou mít volnost upravit si svoje poměry svobodně sama a nový zákon pro ně nebude představovat žádnou zátěž. Občanský zákoník také (již přes měsíc) čeká na zapracování pozměňovacích návrhů.
- Poslanecký návrh novelizace zákona **o pozemních komunikacích** je nyní přikázán výborům. Cílem návrhu je dále zvýšit slevy na mýtném.

Probíhá SEA řízení k následujícím dokumentům:

Příslušný úřad – MŽP, tučně vyznačena ta řízení, kde nastal od minulého měsíce posun, podrobnosti viz. eia.cenia.cz/sea/koncepce/prehled.php).

- **Aktualizace Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009-2016, po aktualizaci na léta 2009-2020 (1- Oznámení)**
- „Údržba tras pro zimní lyžařskou turistiku Javorníky – západ“ (1- Oznámení)
- Aktualizace koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny Zlínského kraje (1- Oznámení)
- Strategický plán Mikroregionu Kroměřížsko na léta 2011 – 2021 (4 – Návrh koncepce)
- Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje - Změna č. 1 (1- Oznámení)
- Aktualizace plánu odpadového hospodářství statutárního města Jihlavy (1- Oznámení)
- Státní politika životního prostředí ČR 2011 – 2020 (3 – Podléhá dalšímu posuzování)
- Územní plán Třebomí (1- Oznámení)
- Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje (3 – Podléhá dalšímu posuzování)

Během letošního roku byly zveřejněny mezinárodní návrhy koncepcí, včetně vyhodnocení vlivů těchto koncepcí na životní prostředí (příslušný úřad – MŽP)

- Program Polskiej Energetyki Jądrowej (1 – Posouzení)
- Změny územního plánování Dolnoslezského vojvodství (1 – Posouzení)

ZAHRANIČÍ

V Durbanu vznikl zárodek dohody, Kjóto se prodlužuje

Účastníkům klimatické konference v Durbanu se 11. prosince podařilo shodnout na podobě nové smlouvy, která má ambice donutit všechny velké světové znečišťovatele ovzduší ke snížení emisí skleníkových plynů. Podle kritiků je však plán příliš mírný, a proto se mu pravděpodobně snížit tempo globálního oteplování nepodaří. Byl přijatý balíček dohod, které prodloužily platnost Kjótského protokolu. Účastníci jednání se také shodli na vytvoření fondu, který by podporoval chudé země v boji proti změnám klimatu a konference zároveň vytyčila cestu k další smlouvě, která by zavazovala státy ke snížení

emisí skleníkových plynů poté, co platnost Kjóta vyprší. Dohodu však kritizuje celá řada malých ostrovních států a rozvojových zemí, které jsou ohroženy stoupající hladinou oceánu a extrémními vlivy počasí.

EurActiv.cz: [Durban: Nová dohoda je na světě, platit bude od roku 2020](#)

REACH hrozí oslabení kvůli Česku

Vlády České republiky a Slovenska naléhají na evropské představitele, aby uvažili důsledky na národní hospodářství při přezkoumávání nařízení

REACH. Obavy České republiky a Slovenska jsou načrtnuty v dokumentu zaslaném Radě ministrů. Obě země v něm tvrdí, že menší podniky potřebují větší svobodu při plnění nařízení zvaného REACH (Registrace, evaluace a autorizace chemických látek). Nařízení by mělo v roce 2012 projít revizí a očekává se lobbistická bitva. Na jedné straně v ní budou stát zástupci průmyslu, kteří varují, že nařízení ohrožuje konkurenceschopnost. Proti nim se postaví organizace na ochranu zdraví spotřebitelů a životního prostředí, které požadují přísnější pravidla.

EurActiv.cz: [ČR a SR chtějí zmírnit nařízení REACH](#)

Dánské předsednictví: udržitelnost, finance a klima

Během předsednictví v Radě EU, které bude zastávat od 1. ledna, se Dánsko bude držet svých priorit zaměřených na podporu udržitelného rozvoje a hospodárného využívání přírodních zdrojů. Ministryně prý bude požadovat zavedení závazných cílů v oblasti energetické účinnosti, která podle jejích slov nabízí i ekonomické příležitosti. Dánsko nahradí Polsko na předsednickém postu 1. ledna 2012. Svou roli převezme v době, kdy Evropu trápí dluhová krize a problémy slábnoucích ekonomik. Dánské předsednictví bude s největší pravděpodobností čelit odporu vůči vytváření závazných pravidel v oblasti energetické účinnosti. Ozývají se totiž hlasy, které zdůrazňují, že klíčovými otázkami jsou konkurenceschopnost a ekonomický růst.

EurActiv.cz: [Dánské předsednictví na životní prostředí zapomínat nebude](#)

Emisní povolenky mají kvůli USA potíže

Americká vláda se 21. prosince ohradila proti rozhodnutí Soudního dvora EU ohledně předpisů, které zahrnují leteckou dopravu do evropského obchodu s emisními povolenkami. Letecké společnosti budou muset od 1. ledna kupovat povolenky pro příchozí i odchozí lety z EU. Několik amerických společností se snažilo předpisy, které tuto povinnost zavádějí, právně zpochybnit. Soudní dvůr EU však včera rozhodl o neoprávněnosti jejich námitek. Rozhodnutí soudu tak není překvapivé. Již v říjnu totiž bylo vydáno předběžné hodnocení, které ukázalo, že evropská legislativa v této otázce nenarušuje suverenitu jiných států a není v rozporu s mezinárodními dohodami.

EurActiv.cz: [USA protestují proti emisním povolenkám v letectví](#)

Průmyslové regiony chtějí zákony o ochraně ovzduší

Státy EU, v nichž najdeme velké průmyslové regiony, spojily síly a rozhodly se bojovat proti znečištěnému ovzduší. Evropskou komisi proto vyzvaly, aby přišla s kvalitnější a flexibilnější legislativou. Mezi 12 regionů z celkem sedmi evropských zemí, které se rozhodly zlepšit ovzduší, jež samy znečišťují svým těžkým průmyslem, patří i německé regiony v Porúří a v údolí italské řeky Pád. Dohromady jejich průmysl vygeneruje 22 % HDP Evropské unie a žije v něm 18 % evropské populace. Iniciativa, kterou společně založily a jež si říká Iniciativa regionů za kvalitu ovzduší (The Air-Quality Initiative of the Regions), bude usilovat o to, aby Evropská komise dostala svého slibu na přepracování stávající směrnice na ochranu ovzduší z roku 2008.

EurActiv.cz: [Průmyslové regiony EU postrádají kvalitnější legislativu o ochraně ovzduší](#)

NERV podpořil energetické úspory

13. prosince zveřejněné návrhy protikrizových opatření z dílny Národní ekonomické rady vlády (NERV) počítají i s podporou výstavby a renovací energeticky úsporných budov. Kromě sjednocení daně z přidané hodnoty na 20 %, snižování počtu zaměstnanců ve školství či zvyšování daně z nemovitostí mají podle Národní ekonomické rady vlády, velký potenciál pomoci České republice v překonání hospodářských potíží i energeticky úsporné budovy. Návrh protikrizového balíčku tak především potěšil podnikatele, kteří mají rekonstrukce budov v popisu práce. Mezi ně patří i iniciativa Šance pro budovy, která si v minulosti nechala od NERVu potvrdit, že díky energeticky úsporným budovám lze ušetřit během 25 let až 223 miliard korun. V případě, že reálná cena energie poroste rychlejším tempem, než jsou 3 % za rok, jejich přínosy pro ekonomiku budou ještě větší.

EurActiv.cz: [NERV: ČR by na cestě z krize mohly pomoci i úsporné budovy](#)

Energetická strategie EU preferuje plyn

Evropská komise zveřejnila plán rozvoje evropské energetiky do roku 2050. Na rozdíl od tuzemské energetické koncepce v něm přisuzuje velkou roli zemnímu plynu. Materiál se ale soustředí hlavně

na to, jak zajistit, aby energetický sektor do roku 2050 přispěl ke snížení emisí skleníkových plynů o 80-95 %.

Z návrhu, který v Bruselu představil evropský komisař pro energetiku Günther Oettinger, vyplývá, že Komise pravděpodobně považuje zemní plyn za nejvýznamnější krátkodobý zdroj energie. Evropští lídři se v říjnu 2009 dohodli na tom, že by EU měla do uvedeného roku v souladu se závěry panelu OSN pro klimatickou změnu snížit emise skleníkových plynů o 80-95 %. Obhájci obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti v materiálu ale chybí střednědobé cíle, a považují jej proto za „promarněnou příležitost“. EurActiv.cz: [Energetické plány EU do roku 2050 zřejmě potěší plynaře](#)

LIFE+ má být rozsáhlejší

Evropská komise má v úmyslu navýšit rozpočet programu LIFE. Program se soustředí na tři

prioritní oblasti: přírodu a biologickou rozmanitost, politiku a správu v oblasti životního prostředí a informace a komunikace. Jeho rozpočet v současném dobíhající období (2007-2013) tvoří 2,1 miliardy eur.

Pro lepší představu, v minulosti bylo z tohoto programu financováno například zalesňování půdy v Irsku, technologie pro čištění průmyslových vod v Itálii, nizozemský projekt na snížení hluku v přímořských přístavech nebo projekt na dekontaminaci některých polských jezer od fosfátů. Tento finanční nástroj by měl být v rozpočtovém období 2014 – 2020 navýšen. A to hned o 52 % - tedy na 3,2 miliardy eur.

EurActiv.cz: [Komise chce navýšit rozpočet komunitárního programu LIFE+](#)

DOPORUČUJEME

Do nového roku vykročila ekologická sdružení s nabídkou množství velmi zajímavých akcí. I v novém roce se bude Zelený kruh snažit upozorňovat na zajímavé akce ekologických nevládních organizací a nejen jich. Podívejte se na **tipy z kanceláře Zeleného kruhu**.

Tip Zeleného kruhu pro měsíc leden je trochu sobecký, jelikož upozorňujeme na seminář „Dobrovolnictví v ochraně životního prostředí“, který spolupořádáme s Hnutím brontosaurus a také s Odborem pro mládež Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tento seminář se věnuje shrnutí Evropského roku dobrovolnictví, který právě končí, zaměřuje se na přínos nového návrhu zákona o dobrovolnictví a také zde bude představena nová studie o dobrovolnictví v ochraně životního prostředí, kterou zpracovala Nadace Partnerství. *Jste všichni srdečně zváni.*

Doporučujeme

NA CO JÍT DO KINA

Hranice dálnice

Posledním životním dílem dvaasedmdesátiletého stavebního inženýra je poslední úsek dálnice D8 přes chráněnou krajinnou oblast České středohoří. Rád by svůj magnum opus dokončil, dočkal se slavnostního přestřižení pásky, ukázal ji svým vnukům jako svůj odkaz generacím a konečně se odebral do důchodu. Šestnáctikilometrový úsek se však dokončení vzpouzí. Jedna soudní pře stíhá druhou a krajinou Středohoří tak prochází jen přerušovaná čára, kdy kusy dálnice střídají louky a pozemky, kde zatím stavaři nesmí stavět. Trailer k filmu [zde](#).

CO SI PŘEČÍST

Dopravní federace: Infolist: Omyly a fakta o rozšíření mýtného na silnice nižších tříd

V probíhající veřejné debatě o připravovaném rozšíření mýtného na všechny silnice první třídy a vybrané silnice druhé a případně třetí třídy se stále dokola vrací několik protiargumentů. Jsou mezi nimi samozřejmě věcné připomínky, které lze řešit nastavením systému pro výběr mýtného. Objevují se ale i zavádějící nebo vysloveně nepravdivá tvrzení. Ke stažení [zde](#).

TIMUR ve spolupráci s [Ústavem pro ekopolitiku, o.p.s.](#) vydal novou publikaci s názvem: "[Sada indikátorů dopadu ekonomické krize \(SIDEK\) v prostředí mikroregionů](#)". Jedná se o studii, která přináší

jednoduchý a srozumitelný návod, jak sledovat nejdůležitější rysy rozvoje mikroregionů v době vlivů ekonomické krize, jaké prostředky k tomu využívat a jak zjištěné výsledky vyhodnocovat. Publikace je součástí edice Inspirace.

Glopolis: Sdružení Glopolis vydalo novou studii [Biopaliva – paliva za jídlo](#), která se věnuje zejména dopadům podpory biopaliv na rozvojové země.

Calla spolu s Hnutím DUHA vydaly informační list "Atom není řešení: Jaderná energetika může zablokovat účinná řešení na ochranu klimatu" věnovaný jednomu z mýtů, který šíří propagátoři jaderné energie, totiž že jde o nástroj pro řešení změny klimatu. Tiskovinu si [můžete stáhnout v pdf](#).

Příběhy pražských stromů a parků, kteří je chrání.

Arnika: Příběhy pražských stromů a parků a lidí, kteří je chrání

Publikace ke stejnojmenné fotografické výstavě "Nenechávejte svůj strom bez dohledu... nebo zmizí!". Publikace shrnuje 12 příběhů, které se odehrály v Praze zhruba v posledním desetiletí. Příběhy vyprávějí, jak se lidé z různých částí Prahy snažili ochránit stromy, parky nebo jiné zelené plochy zejména před komerční výstavbou. Někdy se to podařilo, jindy nikoliv, a řada příběhů zatím na své rozuzlení čeká. Více o publikaci najdete [zde](#).

Hnutí DUHA: „Vyhrňme si nohavice“

Pomoc se zvládáním škod, které exhalace skleníkových plynů způsobí v chudých rozvojových zemích, by Českou republiku mohla přijít až na 10 miliard korun ročně. Poukazuje na to nová publikace o přizpůsobení se globálním změnám podnebí, kterou společně vydaly české rozvojové a ekologické organizace. Publikace je [ke stažení](#) na webových stránkách Hnutí DUHA.

Greenpeace: Průvodce spotřebitele - ryby

Nový průvodce spotřebitele pomůže při odpovědném výběru z nabídky ryb a mořských plodů na našem trhu a zároveň vám poskytne argumenty k tomu, abyste se stali aktivními zákazníky. Právě váš tlak totiž může pomoci přimět prodejce ke změně chování! Kapesní verzi Průvodce, která lze vytisknout najdete [zde](#).

Bioinstitut: Zemědělství s nízkými emisemi skleníkových plynů - Mitigační a adaptační potenciál trvale udržitelných zemědělských systémů

Může zemědělství s nízkými emisemi skleníkových plynů vůbec fungovat? A je vlastně žádoucí? Studie se zabývá změnami potřebnými k tomu, aby se zemědělské systémy s nízkými emisemi GHG staly realitou. Dále objasňuje adaptační kapacitu

agroekologických zemědělských systémů a využívá přitom případové studie o ekologickém zemědělství z odborné literatury. [Publikace ke stažení](#)

Green Ten Test for the Danish Presidency

Deset prioritních témat pro dánské předsednictví EU v oblasti životního prostředí zpracovala kancelář EEB.

Hlavní prioritami jsou trvalá udržitelnost, nastavení rozpočtového rámce pro roky 2014 až 2020 a změna klimatu.

Eeb.org: [Green Ten test for the Danish Presidency](#)

KDE SEHNAT PENÍZE

Demokratický fond OSN (UNDEF) vyzývá NNO k předložení žádostí o granty na projekty na podporu demokracie.

Projekty je nutné odeslat v období **od 15. listopadu do 31. prosince 2011**. On-line formulář a veškeré podrobnosti najdete [ZDE](#). Žádosti musí být předloženy pouze v angličtině nebo francouzštině. Granty jsou udělovány ve výši až 500 tisíc USD na projekt. Délka projektů je dva roky. Více informací o [UNDEF](#).

TechSoup rozdál za první rok neziskovkám software za více než 26 milionů korun

Moderní a legální software přestal být pro neziskový sektor nedostupným snem a stal se realitou i u nás. Během prvních 12 měsíců se do softwarového dárcovského programu TechSoup zapojilo již téměř 500 českých neziskových organizací a knihoven. Softwarový dárcovský program TechSoup slaví první výročí své existence v České republice. Bližší informace o program [najdete zde](#).

MŽP: Vyhlášení výběrového řízení na podporu projektů NNO na rok 2012

MŽP vyhlásilo výběrové řízení na podporu projektů občanských sdružení a obecně prospěšných organizací na rok 2012. Jedná se o podporu malých neinvestičních projektů do 300.000 Kč. Uzávěrka pro příjem žádostí je 17. ledna 2012. Podklady pro sepsání grantové žádosti [najdete zde](#).

AKCE

STUŽ: NEPŘÍTEL PRACH

Seminář se uskuteční v úterý **3. ledna** od 16. hodin na Novotného lávce 5 (Klub techniků, místnost č. 319, Praha). Hlavním tématem bude problém znečištění ovzduší částicemi prachu. Více informací najdete brzo na [webových stránkách STUŽ](#).

Centrum pro otázky životního prostředí Karlovy

Univerzity v Praze a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP) připravují mezinárodní seminář, který se bude konat **9. - 10.**

února 2012 v Ústí nad Labem. Jeho cílem je přispět k ustavení prvního Regionálního centra expertízy ke vzdělávání pro udržitelný rozvoj v České republice a současně prvního takového centra v post-socialistických zemích kromě Ruska. K účasti na semináři byli přizváni představitelé světových RCE, kteří představí koncept této regionální spolupráce, způsoby, jak je v praxi organizována, i její dosavadní výsledky. **Více informací na <http://www.czp.cuni.cz/>**
Registrace je možná online, viz přihlašovací formulář.

>>> TIP <<<
Zeleného kruhu

**Zelený kruh a Hnutí
Brontosaurus: Seminář
"Dobrovolnictví v ochraně**

životního prostředí"

Seminář se uskuteční **ve čtvrtek 19. ledna 2012** v Evropském domě (Jungmannova 24, Praha 1). Tématem semináře budou výstupy studie Dobrovolných aktivit ekologických nevládních organizací, výsledky analýzy financování dobrovolnických aktivit v ochraně přírody či návrh zákona o dobrovolnictví v kontextu Evropského roku dobrovolnictví. Více informací a pozvánku najdete [zde](#).

Bioinstitut: Šlechtění polních plodin, pěstování osiv s ohledem na biodiverzitu v ekologickém zemědělství
Bioinstitut, o.p.s. Vás srdečně zve na tradiční dvoudenní seminar, který se uskuteční **12. - 13. ledna 2012** v Ekologické centru Sluňákov, Horka nad Moravou. [Informace a program](#)

Zájmové sdružení Toulcův dvůr: Reportáž o vzniku fairtradových výrobků v Ghaně a v Indii

První z cyklu interaktivních přednášek z oblasti šetrného chování spotřebitelského a odpadního se uskuteční ve středu **11. ledna 2012** od 18:30 na toulcově dvoře. Povídání o lidech i přírodě v africké Ghaně a v Indii. Odtud také pocházejí fairtradové výrobky, tedy například kakao a čaj. Náš lektor se s vámi podělí o své zážitky z cest a vysvětlí rozdíl mezi běžnými a fairtradovými produkty. Co přesně znamená fairtradové kakao nebo čaj? Co fair trade přináší samotným výrobcům a jaká je přidaná hodnota pro nás? Více informací [najdete zde](#).

Dům ochránců přírody: Od chobotnic k reaktivním motorům

Seminář se uskuteční v úterý **17. ledna** od 18:00 v Domě ochránců přírody (Michelská 5, Praha). Základní fyzikální princip. Bionika: opisujeme od přírody. Inteligence a chování hlavonožců. Výtvarné umění se inspiruje. Co má společného oceán s Vesmírem. S multimediální prezentací vystoupí PhDr. Vladimír Franta, Ph. D. (lingvista a filolog). Více informací najdete [zde](#).

Sdružení TEREZA: Čtením a psaním ke kritickému myšlení v environmentální výchově

Sdružení Tereza otevírá 2. ročník úspěšného 80 - hodinového kurzu pro učitele, lektory a další pracovníky ekocenter, ve kterém vás naučíme, jak využít kritické myšlení k dosahování cílů environmentální výchovy. Kuru se uskuteční v termínu od 19. ledna do 7. června 2012. Více informací [zde](#).

PRÁCE

Arnika – program Toxické latky a odpady přijme zástupce/kyni vedoucího programu

Pokud Vás nabídka zaujala, pošlete prosím svůj motivační dopis s životopisem včetně představy platového ohodnocení na adresu pvc@arnika.org do pondělí **16. 1. 2012**. Vybraní uchazeči budou pozváni na osobní pohovor, který proběhne koncem ledna. Nástup je možný ihned. Bližší informace [zde](#).

[Arnika: Asistent/ka pražské centrální kanceláře](#)

Přijmeme zodpovědného/zodpovědnou a samostatného/samostatnou kolegu/kolegyni. Pokud Vás nabídka zaujala, pošlete prosím svůj životopis a motivační dopis spolu s představou platového ohodnocení na adresu arnika@arnika.org do pátku **11. 11. 2011**. Vybraní uchazeči budou pozváni na osobní pohovor, který proběhne koncem listopadu. Nástup je možný ihned.

Hnutí DUHA [hledá pracovníka / pracovníci programu Energie](#)

Do našeho týmu hledáme pracovníka / pracovníci programu Energie jehož / jejíž hlavním úkolem bude samostatné vedení projektů prosazujících progresivní řešení v tuzemské energetice. Motivační dopis, strukturovaný životopis se zdůrazněním relevantních údajů a a esej (max. 1 800 znaků vč. mezer) na téma „Proč by se v Česku měla rozvíjet větrná energetika a co je toho překážkou?“ posílejte nejpozději **do 13. ledna 2012** na adresu jaromir.nemec@hnutiduha.cz. Do předmětu e-mailu prosím uvádějte název pozice. Vybrané zájemce pozveme k pohovorům, které proběhnou ve čtvrtek 19. ledna v Praze. Další informace poskytne: Jaromír Němec, telefon 545 214 431, e-mail: jaromir.nemec@hnutiduha.cz.

Hnutí DUHA hledá ředitele / ředitelku

Hledáme výjimečnou osobnost na post ředitele / ředitelky národní kanceláře Hnutí DUHA. Přihlášku do konkurzu na post ředitele / ředitelky Hnutí DUHA s uvedenými přílohami zašlete prosím **do 11. ledna 2012** na e-mail: jaromir.nemec@hnutiduha.cz. Podrobnější informace a upřesnění na vyžádání poskytne Jaromír Němec, e-mail: jaromir.nemec@hnutiduha.cz, tel. 775 264 711.

AKTUALITY Z KANCELÁŘE ZELENÉHO KRUHU

Vláda schválila novelu stavebního zákona - bez většího omezení práv občanů

Vláda dnes schválila mírné omezení účasti veřejnosti na rozhodování o stavbách, naopak navrhla zprůhlednění činnosti autorizovaných inspektorů. Schválila totiž přepracovaný návrh novely stavebního zákona a dalších předpisů a poslala je do parlamentu. Zachování práv a kontrolu inspektorů požadovaly ekologické organizace, právní experti a expertky i Legislativní rada vlády. Současný děravý zákon umožňující pokoutné vydávání stavebních certifikátů soukromými inspektory opakovaně kritizoval ombudsman. Návrh novely stále není z pohledu veřejnosti a vlastníků nemovitostí v sousedství staveb ideální. Ministerstvo pro místní rozvoj původně připravovalo ještě rozsáhlejší omezení občanských práv, po rozsáhlé kritice odborníků i veřejnosti ale od většiny z nich ustoupilo.

Otevřený dopis členům vlády České republiky - ekozakázka

Zelený kruh se přidal k otevřenému dopisu členům vlády České republiky v souvislosti s veřejnou zakázkou „Odstranění některých ekologických zátěží vzniklých před privatizací“, tzv. „ekozakázka“, o které se jednalo ve vládě.

Otevřený dopis: Víme jak zachránit miliardy korun a nabízíme státu pomoc

Otevřený dopis Petru Nečasovi, Karolíně Peake a Karlu Schwarzenbergovi
Obrácíme se na Vás s nabídkou pomoci v záležitosti hrozící arbitráže s firmou Bauhaus a možných podobných sporů v budoucnu. Bauhaus hrozí žalobou na český stát z důvodu své investice v Brně-Ivanovicích, kde postavil prodejnu na základě certifikátu autorizovaného inspektora. Městský soud v Praze však v září 2011 uvalil předběžné opatření, jehož praktickým důsledkem je nemožnost prodejny zkolaudovat. Soud může následně certifikát dokonce zrušit.

Splňte sliby a připravte moderní energetickou koncepci, pánové předsedové Nečasi, Schwarzenbergu a Johně

Ekologické organizace Zelený kruh, Ekologický právní servis, Greenpeace, Hnutí DUHA, Kořeny, Calla, CDE a CEE Bankwatch Network v otevřeném dopise vyzývají předsedy stran vládní koalice, aby splnili svůj závazek legislativně zajistit územní limity těžby uhlí, odmítli špatný Kocourkův návrh energetické koncepce a připravili její moderní podobu. Vítají jasné vyjádření premiéra Nečase, že jeho vláda neschválí žádný dokument, který by předpokládal prolomení územních limitů.

Společná tisková zpráva Asociace ekologických organizací Zelený kruh, sdružení Arnika, Ateliéru pro životní prostředí, Hnutí DUHA a Nesehnutí: Legislativní rada vlády o novele stavebního zákona: ano, ale jen s účastí občanů

Legislativní rada vlády schválila návrh novely stavebního zákona a dalších předpisů. Zákon z dílny ministra pro místní rozvoj Kamila Jankovského (VV) byl původně do rady předložen s návrhem výrazně omezit práva občanů ve stavebních a dalších řízeních. Po protestech ekologických organizací, Právnické fakulty Univerzity Karlovy, Akademie věd či České inspekce životního prostředí se proti vyloučení veřejnosti z rozhodování úřadů postavila i sama Legislativní rada vlády.

Projekt, v jehož rámci je Zpravodaj připravován, byl také finančně podpořen:

